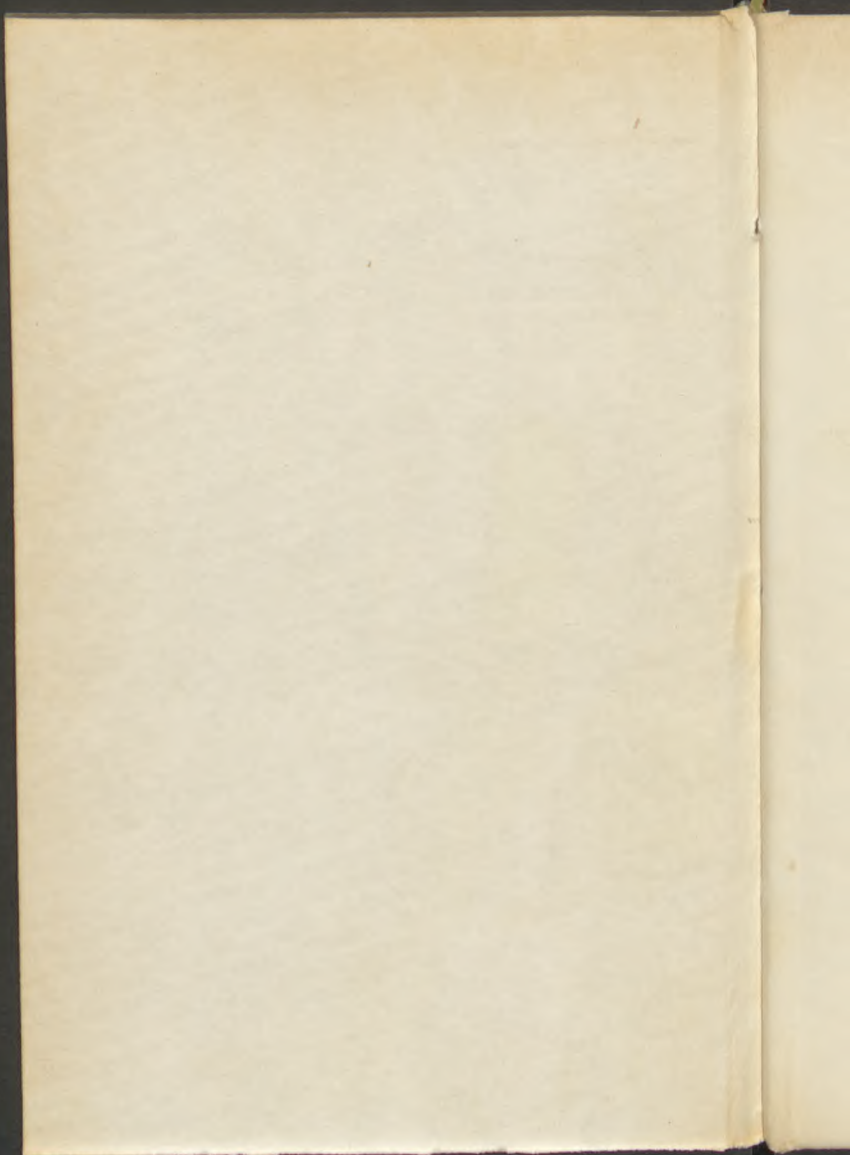
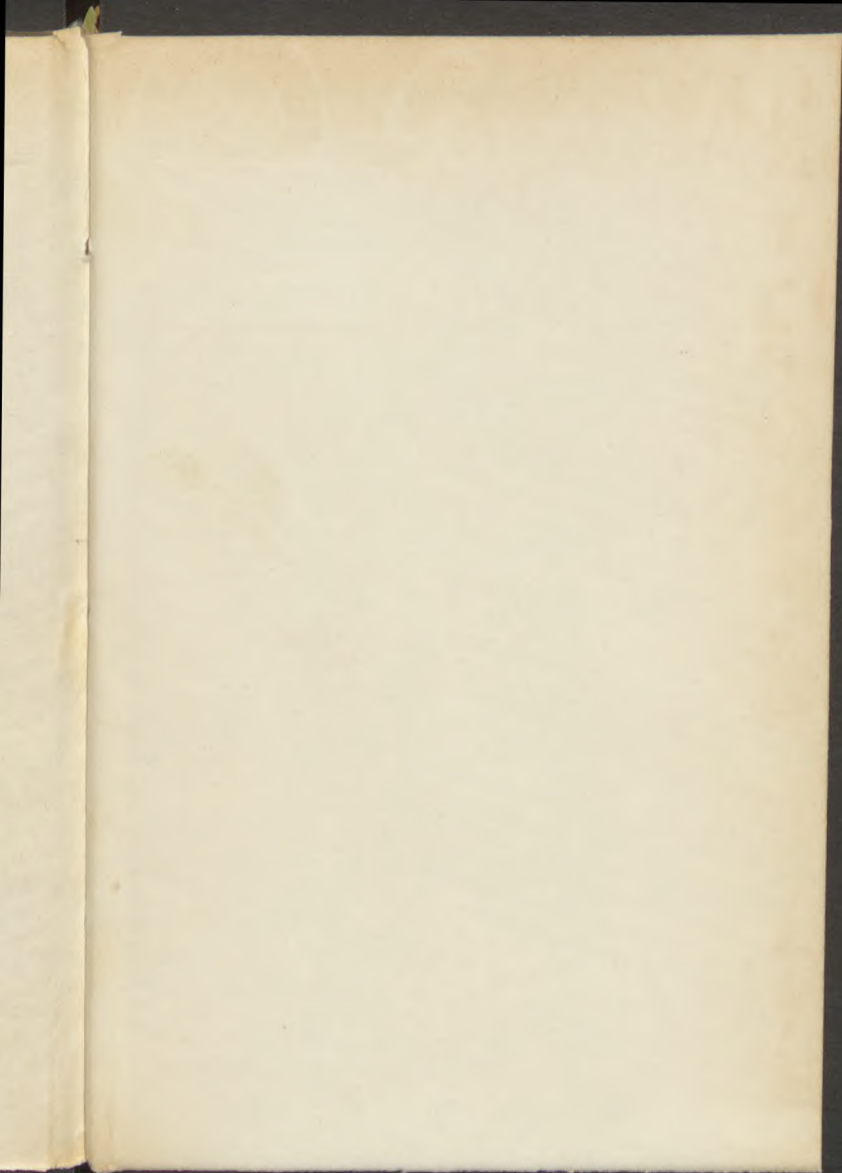

OA
21.533

VILÁGVÁROSOK
25
szám

OA

21533

Gosztornyai Adám

SZERENCSES

ARANYASOK

OA 21533

Országos Széchényi Könyvtár

Leltári szám

B 6742

1960.

Ko
nek
Csen
óriás
lenü
s az
által
han
déka
Ez
ha s
ott is
A
ból,
ideér
a né
áram
nem
géper
óra
Ha
talem
hét,
kell
nek,
mási
vagy
cseké
megte
log t
is ke

GOSZTONYI ADÁM:

A szerencsés aranyásók

1.

Két fiatalember ül a tenger partján. Az óceán, amelynek végtelen vize nyugtalanul fodrosodik előttük, a Csendes-óceán. A név azonban nem azt jelenti, hogy az óriási víztömeg állandóan tükörsima. Lehet, hogy véletlenül olyan volt, mikor az első konkvisztádor felfedezte s azért nevezték el Csendes-óceánnak. Most azonban egyáltalában nem csendes. Nyugtalanul hullámszik, nekirohan a partnak, mossza a homokot, mintha az volna a szándéka, hogy elnyelje az egész szárazföldet.

Ezt a vizet bámulta a két fiatalember elmerülve, mint ha sose láttak volna még tengert. Pedig ahonnan jöttek, ott is láthattak egy elég nagy tengert, az Atlanti-óceánt...

A két fiatalember keletről jött ide, vagyis New-Yorkból, Amerika másik oldaláról. Három hétig tartott, amíg ideérkeztek. Ezzel szemben a vasut öt nap alatt megteszi a négy és félezer kilométeres távolságot, sőt a legújabb áramvonalas vonatok, amelyeket már nem gőz hajt, hanem Diesel-motorok, két nap alatt... Viszont repülőgépen el lehet jutni New-Yorkból Los Angelesbe tíz óra alatt is...

Ha a modern technika adataihoz hasonlítjuk a két fiatalember utját, akkor bizony soknak mondható a három hét, ami alatt elérkeztek Los Angelesbe. Csakhogy meg kell gondolnunk, hogy ők pénz nélkül utaztak. Az egyiknek, akit Seymournak hívtak, mindössze egy dollár, a másiknak, aki a Tim névre hallgatott, csak egy quarter, vagyis negyed dolláros ezüstpénz volt a zsebében. Ilyen csekély felszereléssel bizony csoda, hogy három hét alatt megtették a több ezer kilométeres utat. Persze, nem gyalog tették meg az egész utat, mert akkor három hónap is kevés lett volna. Helyenként felkérdezkedtek a mel-

lettük elrobogó autókra s mindig akadt olyan autó, mely tovább vitte őket néhányszáz kilométerrel nyugat felé...

A két fiatalember azt remélte, hogy Kaliforniában könnyebb és jobb megélhetést fog találni. Sok mindenfélét megpróbáltak már mind a ketten. Nagyon megértették egymást, tökéletes lelki harmónia volt köztük és külsőleg sem nagyon különböztek egymástól. Seymour valamivel magasabb volt és világosabb barna, Tim alacsonyabb és a haja feketén göndörödött, mintha olasz származású lenne. Seymournak porcellánkéék szeme volt, Timnek pedig fekete, amely olajosan, sötéten villogott. Nézeteik azonban közösek voltak.

Abban azonban mindketten megegyeztek, hogy a munka nem szégyen ugyan, de nem is dicsőség. Mindketten könnyű pénzkeresetre vágytak:

Most végre itt voltak és nézték a Csendes-óceánt...

— Tovább már nem mehetünk — jegyezte meg Tim.

— Igazad van — felelte Seymour mélabusan — vissza kell fordulnunk...

— Itt sem lehet pénzt csinálni — csóválta a fejét Tim — pedig azt hittem, hogy bejutunk valami mozistudióba.

Ekkor ugyanis már négy hete próbálkoztak Hollywoodban, de semmire sem mentek. Talán az volt az oka, hogy némileg lerongyolódott állapotban voltak. Most itt ténferegtak Los Angelesben és mindössze pár cent csörgött a zsebükben. Ez a pár cent volt a bástya, mely köztük és az éhenhalás között állt.

— Nincs más hátra — állapotdta meg — vissza kell szépen baktatnunk New-Yorkba...

Egyideig még ott ültek és nézték a tengert. Lassan besötétedett. A parton felgyultak a lámpák, a sötét vizen kivilágított hajók usztak s a távolból a világítótornyok fénye csillámlott.

— Az éjjel még a Misszió-házban alszunk — jelentette ki Seymour — és holnap hajnalban indulunk...

A Misszió épülete a város szegény negyedében húzódott meg. Itt gyűltek össze azok, akiknek nem volt szállásuk és nem akartak a parkokban aludni. A Misszió épületében mégis vetett ágy várta őket, zuhanyfürdőt is lehetett venni, sőt reggelit is kaptak. Igaz, hogy mindezeknek a fejében másnap részt kellett venniök az istentiszteleten. De ez nem nagyon aggasztotta sem Seymourt, sem Timet.

— Majd korán reggel megszöktünk állapodtak meg.

De ez a tervük sem sikerült. Seymour elaludt és Tim sem nyitotta fel a szemét, csak mikor már költögettek. Akkor pedig már nem lehetett menekülni, mert a Misszió egyenruhás hivatalnok a vigyázott rájuk és kísérte őket az istentiszteletre...

Végig kellett hallgatniuk a zsolozsmákat, sőt énekelni is a harmóniummal. Csak másfélóra múlva tudtak megszabadulni.

— Na, ezért megfizettünk — nyögte Tim, mikor végre kikerültek az utcára...

— Indulhatunk — adta ki a jelszót Seymour.

Megindultak.

Most keletnek mentek, vissza New-York felé, hogy visszakerüljenek a szörnyű metropolisba, amelynek kavarogó áradatából idáig sodródtak. Ugyanaz az út várta őket, amit egyszer már megtettek. Csakhogy most nehezebbé tette lábukat a sok csalódás. Nem lehet olyan könnyen megfogni a szerencsét még Amerikában sem, hiába fiatal az ember és duzzad lelkében a vállalkozó szellem...

— Tudod, Tim — mondta Seymour, amikor kiérkeztek a városból és az országuton baktattak, — nem riadnék vissza holmi erőszakosabb eszköztől sem, ha azzal pár ezer dollárhoz lehetni jutni...

— Egyenlőre látszik valami autót fogni — vélte Tim, — mert már alig bírom a lábamat...

Megállt az országut szélén. Seymour is megállt és a távolba nézett. Egy nehéz limousine közeledett zugva feléjük. Seymour amerikai szokás szerint integetni kezdett a hüvelykujjával, ami az országutak nyelvén az jelentette, hogy szeretnék, ha az autó megállna és elvinné őket egy darabig. A limousine azonban zugva elrohant mellettük.

Várták a következő kocsit, mely már feltűnt a messzi utkanyarulatnál. Az autó odaért hozzájuk és lassítás nélkül tovább robogott. A következő autó egy rozoga Ford volt s egy öreg farmer hajtotta. A Ford megállt a közelükben. Nem azért, mert Seymour és Tim a hüvelykujjukkal integettek, hanem azért, mert a Ford hűtőjében felforrrt a víz és a radiátor gőzölgöni kezdett, mint egy lokomotív. A farmer megállította a kocsit, hogy a tartályban felforrrt víz lehűljön kissé.

Ezt a pillanatot használták ki a vándorok, hogy oda-
lépjenek az autóhoz: — Nem vinne el bennünket egy
darabig...?

— Hová igyekeznek — kérdezte a farmer.

— New-Yorkba.

— Tyű, az messze van, — mondta a farmer, — de
Bradfordig elvihetem magukat.

— Hol van az a Bradford?

— Ötven mérföldre innen. Na, kapaszkodjanak fel...

Seymour és Tim nem kérték magukat, hanem elhe-
lyezkedtek a rozoga Ford kocsiban. A radiátor lehült, az
öreg farmer rálépett az indítóra és a Ford futni kezdett
az országuton Bradford felé...

A farmer nem látszott közlékeny embernek, nehéz volt
társalgásba ereszkedni vele. A kérdésekre csak kurta
szóval és hűmmögéssel felelt. Bagót rágott és néha na-
gyokat köpött ki oldalra a kocsiból...

Seymour nyugtalanul nézte az ég alját. Az járt az
eszében, hogy mire Bradfordba érnek, beesteledik. Akkor
pedig szállásról kell gondoskodni. — Maga Bradfordban
lakik? — kérdezte a farmertől.

— Igen — mondta a farmer és megint kiköpött a ko-
csiból.

— Nincs ott valami munka?

A farmer nem felelt egyideig, aztán kivette szájából
a bagót és utána valamivel beszédesebb lett. — Nálam
nincs munka — jelentette ki, — de ha éppen dolgozni
akarnak, Bradford mellett találhatnak munkát. Építik a
megyei utat. Az ilyen utépítésnél mindig felvesznek egy-
két embert...

— Köszönöm — felelte Seymour — az éppen kapóra
jönne.

— Talán még szállást is kapnak — folytatta a farmer,
— a munkások barakkjában mindig akad egy-két hely...

Tim bólintott és összenézett a barátjával. Pillantása azt
jelentette, hogy helyesnek találja ezt a tippet. Nem
ideális megoldás, mert dolgozni kell, az utépítés pedig
tudvalevőleg kemény munka, de egy-két napra jó lesz.
Ugyis csak addig maradnak ott, amíg annyit keresnek
vele, hogy tovább állhatnak.

Már feltűntek a távolban Bradford házai. És az ut
mentén a munkálatok nyomai is látszottak. Odaértek a
munkások barakkjaihoz és a kis fakunyhókhoz, melyek-

ben a szerszámokat és anyagokat tartották. Egy nagyobb faépületnél a farmer azt mondta: — Ez az iroda. Ha munkát akarnak, menjenek be és beszéljenek a mérnökkel. Megállította a kocsit.

— Köszönjük a szivességét — mondta Seymour és le szállt. Tim is lekászálódott a kocsiról.

A mérnök lábszárvédősen, ingujjban, szétterpesztett lábakkal éppen kint állt az iroda előtt.

— Lehetne itt munkát kapni? — érdeklődött Tim.

A mérnök végignézett rajtuk. — Lehet — mondta, — négy dollár egy napra. Holnap reggel kezdhetnek...

— Igenis — felelte Tim, majd habozva megkérdezte: — Kaphatnánk szállást is itten?

A mérnök az egyik barakkra mutatott. — Ott megszállhatnak.

Tim és Seymour öt perc múlva már a barakkban volt. Rögtön lefeküdtek, mert a munkafelügyelő közölte velük, hogy másnap korán reggel kezdik a munkát.

Reggel hatkor már talpon voltak és kimentek a többiekkel dolgozni. A felügyelő az egyik bódéba vezette őket és rájuk szólt: — Hordják ki innen a cementzsákokat az út mellé...

A cementzsákok kicsinyek voltak, de annál nehezebbek. Seymour még csak birta valahogy, de Timnek ropogott a dereka belé. Sehogyse tetszett neki a dolog.

— Mindegy — biztatta Seymour — ezt most már el kell végezni. Csak addig maradunk itt, amíg pár dollárhoz jutunk, hogy tovább állhassunk. Szombatnál tovább semmiesetre sem...

Később a felügyelő ásót nyomott a kezükbe. Árkot kellett ásniok. A föld azonban kemény volt és az ásó véresre törte a kezüket.

Tim lenyomta az ásót a földbe és rátámaszkodott, amikor a felügyelő nem nézett oda. — Ronda munka... — nyögte. — Nem adják ingyen azt a napi négy dollárt...

— Szombaton kapjuk a fizetést — biztatta Seymour, — vigyázz, ide néz a felügyelő... Holnapután már szombat! Addig kibirod!

Tim újra emelgetni kezdte az ásót.

Valahogy elmúlt a nap, eljött az este. Aztán eljött a szombat is. Tim és Seymour háromnapi fizetést kapott, mindegyik tizenkét dollárt. De nem készpénzzel fizettek, hanem mindegyikük csekket kapott. — A csekket bevi-

hetik Bradfordba — mondta a felügyelő, — a bankban beváltják...

— Uglátszik, azért csinálják így a dolgot, — jegyezte meg Seymour, amint Timmel a bradfordi bank felé bándukolt, — mert nem akarnak az irodában készpénzt tartani. Talán attól félnek, hogy kirabolják őket.

— Valószínűleg — bólintott Tim.

Odaértek a bankba. A pénztáros szó nélkül kifizette az ablakon benyújtott csekket. Seymour is kapott tizenkét dollárt, Tim is.

Tim szeme, amíg a pénztáros a csekkel bajlódott, egy tálcára tévedt, amely a nyitott vasszekrényben állott. A tálcá tele volt arannyal. Oszlopokba rakva, huszdolláros aranyak sorakoztak egymás mellett.

— Láttad? — kérdezte Tim.

— Láttam — bólintott Seymour.

Ő is arra gondolt, amire a barátja. Az aranyakra.

— Husz dolláros aranyak voltak, — mondta elgondolkozva Tim. — Azt hiszem, száz darab volt egy sorban.

— Persze. Százankint rakják össze. Egy oszlop kétezer dollár.

— Miért tartanak itt ennyi pénzt aranyban...? — gondolkozott Tim hangosan.

— Ezen már én is gondolkoztam — felelte a másik. — Valószínűleg a gazdasági válság miatt!

— Hogy érted ezt?

— Meg akarják szilárdítani a bankba vetett bizalmat. Valószínűleg mutogatni akarják, hogy van arany fedezetük. Nem lehet véletlen, hogy az az arany ott van a vasszekrényben s amikor kinyitják, mindenki láthatja. Sőt, azt hiszem, a pénztáros néha ki is veszi a tálcát. Közszemlére teszik az aranyat...

— Elmés — mondta Tim. — Biztos, hogy ezért mutogatják az aranyat. Bajban volt a bank és szükség volt erre a trükkre.

Többet nem beszéltek a dologról.

Az éjjel még a barakkban aludtak. De most már volt fejkenként tizenkét dollárjuk s úgy érezték, hogy folytathatják utjukat. Nem szóltak senkinek semmit, csak felszedelőzködtek, mintha sétára indulnának. Majd észreveszik hétfőn reggel, hogy hiányoznak...

Mentek tovább keletnek. Az uton aztán megszólalt Tim.
— Jobb lenne, ha azokat az aranyakat is vihetnénk magunkkal...

— Igazán? — vigyorodott el Seymour — kedved volna ilyen terhet cipelni?

— Elcipelném — fogadkozott Tim.

— Na ne mondd — ugratta Seymour, de látszott rajta, hogy ő maga is gondolkozik a dolgon. — Kicsit súlyos teher lenne...

— Miért? Milyen nehéz lehet az a tálca arany?

— Hát — számította ki Seymour — egy kiló arany mostanában ezer dollár. Akkor az lesz vagy husz kiló...

— Na, annyit elbirnánk — mondta Tim. Én vállalkoznék rá, hogy elvinném innét New-Yorkig. Legalább is a felét. A másik felét te vinnéd...

Tovább mentek kelet felé, de mintha ettől fogva lassudott volna a járásuk. Ugy látszik, mind a ketten azon gondolkodtak, hogyan lehetne az aranyakhoz hozzájutni? De egyikük sem mondta ki hangosan, csak mentek egymás mellett. Amerre most jártak, meglehetősen néptelen vidék volt, cserjés zöldelt a kora tavaszi napugárban és a cserjés között egy folyócska bujkált lomha csobogással. A parton, a távolban, egy összetakolt fabódé látszott, távolabb pedig egy másik. A fabódék mellett különös faalkotmány volt, valami szerszámféle, faládák-ból összeállítva.

Olyasféle faláda volt, amiben a halászok a halakat tartják. Seymour arrafelé nézett. — Mi az ott? Halászkunyhó?

— Nem — felelte Tim, — úgy nézem, hogy ott aranyat mosnak.

— Hát van itten arany?

— Persze. Kaliforniában vagyunk.

Erről megint visszatért gondolatuk a bankban látott aranyakra. De nem beszéltek róla, csak mentek tovább.

Végre is Tim mondta ki, amire mindketten gondoltak. Kettejük közül ő volt a vállalkozóbb szellemű. Seymour ugyan nagyobb volt és erősebb, de a kis fekete Timben több volt az elszántság. — Jó lenne a bankból elvinni azt az aranyat!

Seymour hallgatott kissé, aztán határozottan felelte. — Szamárság. Mit csinálnál vele?

— Hogy mit...? — csodálkozott Tim — hát mit csinál az ember a pénzzel?

— A pénzzel igen! De az arannyal?

— Hát az arany nem pénz?

— Persze, hogy az. A legjobb pénz. De éppen ez a baj. Kevés van belőle a forgalomban. Különösen a mai időkben. Nem tudod, hogy a kormány bevonta az aranyat a magánosoktól...?

— Szóval nem lehet használni — nézett Tim csalódottan maga elé.

— Nem bizony. Az első helyen, ahol arannyal akarnék fizetni, rögtön lefognának...

Tim nem felelt semmit. Megint hallgattak, mentek tovább. De egyszerre csak Tim megállt.

— Megvan! — jelentette ki olyan hangon, ahogy Kolumbusz matróza kiálthatta el magát, mikor meglátta a távolban a szárazföldet.

— Mi van meg?

— Ott a folyómentén aranyat mosnak. Itt arany van a folyó homokjában.

— Ugy gondolod, hogy álljunk be aranyásónak? — kérdezte Seymour nem éppen lelkes arccal. Tudomásom szerint ezek a szegény ördögök alig tudnak kimosni az iszapból néhány dollár ára aranyat egész nap. Éppen csak a megélhetésük van meg...

— Nem is arra gondolok — felelte Tim. — Mi majd találunk egy jobb aranybányát. Napi pár száz dollár ára aranyat is fogunk bányászni...

— Hogyan?

— Ugy, hogy kirámoljuk a bankból az aranyat. És akkor nem kell mást tenni, minthogy szépen összeolvasztjuk, aztán apróra törjük és mindig elszórjuk a homokban ott, ahol kutatni akarunk... Aranyásók leszünk, akikre rámosolyog a szerencse. Senki sem ütközhetik meg azon, hogy zacskónkint beváltjuk az aranyport, amit a folyó medréből ástunk ki. És ha olykor-olykor egy nagyobb darab aranyrög is akad közte, azon sincs mit csodálkozni.

Seymournak kipirult az arca. — Remek gondolat! — kiáltotta elragadtatva, — néha igazán jó ötleteid vannak Tim! Talán az se lenne rossz, ha társulnánk valami aranyásóval, aki már régebben dolgozik itten...

— Ez is jó gondolat — hagyta helybe Tim. — Neked is vannak néha ötleteid Seymour. A társulás azért jó,

mert így szerszámokhoz jutunk s a társ elhárít rólunk minden gyanút. Persze, őt nem avatjuk be a dologba s majd úgy intézzük, hogy kisebb rész jusson neki...

— Ez mind kitünő — mondta a másik — most már csak egy kérdés van hátra. Hogy szerezzük meg a bankból az aranyat?

— Ne félj semmit — mondta Tim, bizd csak rám a dolgot. Tim most már határozottan beszélt. Az ő agyában született meg a terv, így fölényben érezte magát.

Tim most már biztonsággal rendelkezett. — Visszamegyünk Bradfordba. Ujra be kell állnunk a munkába.

— Minek?

— Mert csak így van alkalmunk a bankba menni anélkül, hogy gyanút ne keltenénk. A jövő szombaton újra kapunk egy csekket s akkor alkalmunk lesz jól körülnézni a bankban. Sajnos, végig kell dolgozni még egy hetet...

Seymour savanyuan vakarta meg az orrát. De azért engedelmesen megfordult és szó nélkül megindultak visszafelé.

— Szerencsére nem is látták, amikor elmentünk — okoskodott Tim — és ha látták is, nem jelent semmit. Nem tudják meg, hogy meg akartunk lógni. Elvégre vasárnap van. Kimentünk kissé a szabadba sétálni...

2.

Szombaton újra ott voltak a bradfordi bankban. Beváltották a csekket és közben jól körülnéztek.

Tim szeme elsősorban is az aranyakat kutatta. Megvoltak, ott voltak most is a tálcán, mind ott csillogott sárgán, csábitóan.

Aztán a vasszekrényt nézte meg Tim, ahová a pénztáros az aranyakat zárta.

— Na, mi a véleményed? — kérdezte Seymour, mikor ismét kint voltak a bankból, ugy-e, nem tudunk semmit sem csinálni?

Tim nem felelt rögtön. Komoran hallgatott.

— Hiába volt az egész — morogta Seymour, — hiába dolgoztunk egy álló hétig az utépitésen...

Az a huszonkét dollár ugyanis, amit a beváltott csekkért kapott s ami a heti fizetése volt, nem elégítette ki

Seymour. Ő az aranyak értékének a felére gondolt, ami neki jutna...

— Nem dolgoztunk hiába — szólalt meg Tim, — a vasszekrényt fel fogjuk nyitni...!

— Hát tudod a kombinációt — csodálkozott Seymour.

— Nem. De nem is kell. Ez a vasszekrény egészen ócska típus. Nem olyan, mint a new-yorki bankok pán-céltermeiben levő safek. Ezt könnyen ki lehet nyitni.

— Honnan vesszük a szerszámot?

— Van elég szerszám a barakkban. Van ott véső és van lángvágó is. Meg vagyok győződve, hogy ezt a szekrényt ki tudjuk nyitni egyszerűen vésővel is. De azért viszünk magunkkal lángvágót is. Azután visszaviszük a szerszámokat, mert ha hiányzanak, akkor az gyanút keltene. Nálunk pedig nem találnak szerszámot, tehát nem is gyanakodhatnak ránk. De most nézzük meg a terepet kívülről, hogyan lehetne bejutni...?

A bank földszintes, egyedülálló épület volt. Ez nagyon megfelelt Tim és Seymour céljainak. Még kedvezőbb helyzetet teremtett az, hogy a bank háta mögött vasutvonal húzódott végig. Nem a fővasutvonal, hanem annak néhány mellékvágánya. Olyan pályaudvarféle volt ez, ahol kocsik álltak, kocsikat tolattak. Az egyik vágány valami konzervgyárba vezetett, ahol fagyasztott húst raktak a vagonokba. A másik vágányon is vasuti kocsik álltak.

— Nagyszerű — mondta Tim — a fagyasztott húst rendszerint éjjel rakják be a vagonokba. Tehát itt éjjel tolatják a kocsikat s ezzel elég zajt csinálnak, hogy mi az alatt zavartalanul dolgozhassunk. Hátról fogunk bejutni a bank helyiségébe...

— De hogyan?

— Nagyon egyszerűen. Elöl az ablakok vasrostéllal vannak ellátva. De ez az alacsony ablak valószínűleg a pincébe vezet. Innen majd felküzdjük magunkat a helyiségbe.

— És mikor hajtsuk végre a dolgot?

— Ma éjjel.

— Helyes. De figyeljük meg a bankot előlről is. Hátha van valami őrségféle...

Ekkor már besötétedett és az utcán felgyultak a lámpák. A bank előtt egy utcai villanylámpa szórta sugarát. Éppen bevilágított a bankba.

— Ez kellemetlen — mondta Seymour.

Tim lábujjhegyre állt és a magas vasrácsos ablakon keresztül egy pillantást vetett a bank helyiségébe.

— Nem is olyan kellemetlen az a lámpa — jelentette ki a szemle után — sőt határozottan kedvez nekünk. A lámpa ugyanis a helyiség egyik felét világítja meg és teljesen árnyékba burkolja a másikat. És a vasszekrény éppen azon a felén áll, amely árnyékban van...

Seymour is az ablakhoz ment, hogy benézzen, de Tim elhuzta.

— Vigyázz, jönnek... Nem szeretném, ha valaki észrevenné, hogy itt leselkedünk. Gyujts cigarettára. Csinálj úgy, mintha csak azért álltunk volna meg itt, hogy cigarettára gyujtsunk...

Seymour cigarettára gyujtott. Aztán tovább mentek. Főlöszleg volt, hogy Seymour is benézzen a helyiségbe. Teljesen megbízott Tim ítélőképességében.

A sarkon megálltak.

— Meg kellene figyelni, hogy jár-e erre éjjeli őr?

— Valószínűleg. A bank ajtajában ott van egy kis ellenőrző szekrény. Ottan kell az éjjeli őrnek babrálni valamit minden órában, hogy igazolja, mikor járt arra?

— Azt hiszem, csak este tíz órától kezdve jár erre az őr.

— Akkor visszajövünk tíz órákor. És megfigyeljük azt is, hogy merre áll a rendőr?

Seymour és Tim elmentek a bank környékéről. Betértek egy vendéglőbe, ahol megvacsoráztak. Seymour izgatott volt, de Tim nyugodtan evett. Vacsora után volt még egy órájuk, amit Tim arra használt föl, hogy néhány korsó sörrel erősítse meg az idegeit.

Azután tíz órákor visszamentek a barakkhoz. A bank környéke, ami nappal ugyancsak forgalmas volt, most elhagyottan sötétlett. A bank előtt világító lámpa élesen vetette szét sugarait, ami nyugodalmas hangulatot árasztott.

— Látod, milyen jó ez a lámpa itt — mondta újra Tim, — nekünk nem árt semmit, viszont a polgárokat megnyugtatja...

Valóban, a rendőr, aki a távoli utcasarkon állt, nem is nézett a bank felé. Később, pont tíz órákor, egy éjjeli őr jött, megzörgette a bank ajtajának a kilincsét, látta, hogy zárva van, mire nyugodtan odament a szekrényké-

hez és babrált benne valamit, aztán a jól végzett munka öntudatával ment tovább...

— Rendben van minden — mondta Tim, — az éjjeli őr pontosan jön óránként, tehát tudjuk, hogy mikor várjuk. Menjünk haza szerszámokért...

Szóttalanul haladtak a barakk felé, ahol már készen álltak a szerszámok, amiket Tim előzőleg összegyűjtött. A véső, a kalapács, a lángvágó, zseblámpa, meg miegymás. Magukhoz vették a szerszámokat és nekiindultak az éjjeli munkának.

Már a bank közelében voltak, amikor Seymour kissé tétován azt kérdezte.

— Mennyit adnak Kaliforniában bankrablásért?

— Ne gondolj most ilyesmikre — felelte Tim szigoruan, — éppen eleget adnak, ha megfogják az embert. De éppen az a vicc, hogy minket nem fognak elcsipni...

— És ha mégis meglep valaki?

Seymour hátán kis hidegség futott át. Kissé didergett is, pedig nem volt hideg. Legjobban szeretett volna elfutni. Most nem gondolt az aranyakra. Most csak arra gondolt, hogy örültség volt ebbe az egész dologba bele-menni, mert biztos valami nagy baj lesz belőle.

Ezzel szemben Tim arcán makacs elszántság látszott. Ránézett a barátjára és gunyosan kérdezte: — Csak nem félsz?

— Én? — mondta Seymour kissé bizonytalanul.

— Mert, ha félsz, akkor legokosabban teszed, ha visszafordulsz. Magam is tudok használni husz-huszonötezer dollárt...

Seymour dühösen csak annyit morgott. — Ne papolj! Gyerünk...

A banképület háta mögé kerültek.

A vasuti sineken munkások dologoztak s egy gőzmozdony lihegve tolt egy hosszú kocsisort. Nyilvánvaló volt, hogy a pályaudvaron dolgozó munkások nem fognak hal-lani semmit abból a zajból, amit a betörők bent a bank-ban csinálnak. A pályaudvart magas kőfal szegélyezi. És az utca egészen üres...

Tim nekifeszítette a vésőt az ablaknak, de az nem engedett könnyen.

— Add ide azt a vésőt — suttogta Seymour és most ő ment neki az ablaknak.

Halk roppanás hallatszott és az ablak kinyílt. Egy pincefélébe kerültek:

Tim ment előre a zseblámpa fényénél. Valami folyosón mentek végig, majd lépcsőhöz jutottak, amely felfelé vezetett. A lépcső végén zárt ajtóra akadtak. Nyilvánvaló volt, hogy az ajtó a bank helyiségébe nyílik.

Tizenöt percig kinlódtak a zárral. Szerencsére a zsákban, amiben a szerszámokat hozták, volt egy hosszú feszítővas is, amit beleillesztettek az ajtórésbe, aztán mindketten nekifeküdtek a nyelének. Erre kiszakadt a zár a falból és az ajtó kinyílt.

Bent voltak a bank helyiségében.

Ott álltak a vasszekrény előtt, mely az aranyakat rejtette.

— Félóránk van — mondta Tim — mert pont tizenkét órakor jön az éjjeli őr és esetleg benéz az ablakon. Addig készen kell lenni... Nekiálltak a munkának. Először vésővel próbálták kifeszíteni a vasszekrény ajtaját, de nem ment sehogysem.

A lángvágót — suttogta Tim.

Seymour szó nélkül elővette a lángvágót és körülvágta vele egy darabon az ajtót, ott, ahol a vas a legvékonyabb volt. Akkora lyuk támadt, amelyen éppen bele lehetett nyulni, Erre már Tim vállalkozott.

— Eléred a tálcát? — kérdezte Seymour.

— Igen — felelte Tim, — de nem fér ki a lyukon...

— Akkor szedd ki az aranyakat kézzel...

Tim marékszámra vette ki az aranypénzeket a kasszából. Egy aranypénz ki is hullott a kezéből s csörögve gurult végig a padlón.

— Csitt...! Vigyázz — suttogta Seymour rémulten.

Tartotta a zsákot, amibe Tim beleszórta az aranyakat. A kis cementes zsák, amit erre a célra hoztak, jócskán megtelt. És bizony nehéz is volt.

— Mehetünk — mondta Tim és felállt.

Ebben a pillanatban megkondukt a közeli templom toronyórája. Éjfél kezdett ütni.

— Siessünk — suttogta Seymour — jön az éjjeli őr...

A bank erős, bezárt ajtaján megzörrent a kilincs. Az éjjeli őr próbálta meg szokás szerint, hogy be van-e zárva?

— Hátha benéz az ablakon? — suttogta ijedten Seymour.

— A vasszekrény sötétben van — suttogta vissza Tim — nem látja meg rajta a lyukat. Huzódjunk a szekrény mögé...

Mindketten visszahúzódtak és lélegzetviesszafojtva lapultak meg a földön. Tim a sötétből az ablak felé lesett és látta, hogy az éjjeli őr feje egy pillanatra megjelent az ablakban.

— Nem vett észre semmit — mondta Tim, amint az éjjeli őr feje eltűnt az ablakból — most menekülünk...

Visszamentek a felfeszített ajtón keresztül a pincefolyosóra és eljutottak az ablakig, amelyen bemásztak. Tim éppen ki akarta nyújtani a kezét, hogy felkapaszkodjék és kimásszon, amikor egy árnyéket látott meg az ablak előtt. Az éjjeli őr árnyéka volt...

Ugy látszik, az éjjeli őr mégis gyanusnak talált valamit, körüljárta az egész épületet és felfedezte, hogy hátul fel van feszítve az ablak.

Tim meglökte a sötétben Seymourt és a szájára tette a kezét.

Az éjjeli őr láthatólag tanácstalanul állt az ablak előtt. Elővette revolverét és a lábát az ablakba tette, mintha be akarna mászni, hogy mi történik bent?! Aztán mégis másra határozta magát. Ugy látszik, nem volt a közelben senki, akit segítségül hívhatott volna és egyedül mégsem akart szembeszállni az esetleges betörőkkel. Ki tudja, hányan vannak?

Otthagytá az ablakot és sietve távozott. Ugy látszik, a sarok felé futott, hogy értesitse az ott posztoló rendőrt.

— Most! — sugta Tim a barátjának — most menekülünk...

Kiugrottak az ablakon és ellenkező irányban futottak, mint amerre az éjjeli őr eltűnt. Néhány pillanatig tartott az egész. A vasuti pályaudvar kőfalának a sarkához értek és a sarok védelme alól még látták, hogy az éjjeli őr visszatér a rendőrrel. Az egyik odaáll az ablakhoz, hogy a betörők ne menekülhessenek. A másik pedig megindul, hogy előlről hatoljon be az épületbe...

De ezt nem várta meg Tim. Intett Seymournak, hogy meneküljenek. Sietve mentek a pályaudvar másik oldalán végig. A zsák egy-egy végét fogták és úgy cipelték magukkal, lihegve. Kijutottak egy néptelen utra, ami kivezetett a városból. Itt már beszélgetni is lehetett.

— Azok ott eltöltik az időt azzal, hogy átkutatják a helyiség minden zeg-zugát — vélekedett Tim — csak aztán győződnek meg róla, hogy elmenekültünk. Addig elérkezünk a barakkhoz. Fontos, hogy lerakjuk a szerszámokat, akkor már túl vagyunk a veszélyen...

Ott volt a kerítés a közelben, amely szinte kínálkozott, hogy eltakarja őket. Seymour és Tim a kerítés mögé húzódtak. A kerítés egy üres telket fogott körül. Tim és Seymour hangtalanul átgázoltak az üres telken és kikerültek egy másik néptelen utra. Ezen végigmentek és kiértek az országutra, mely a barakhoz vezetett. Tim odalopózkodott a szerszámos kamrához és visszacsempészte a szerszámokat. Megkönnyebbülve lélegzett fel.

— Ettől már megszabadultunk. Most aztán gyerünk!

— És az arany? Ha az aranyat megtalálják nálunk?

— Elássuk!

Elindultak kelet felé. Tim egy kis ásót vitt magával. Ez a saját ásója volt, nem fog senkinek feltűnni, ha hiányzik. Csendesség volt körülöttük. A város már messze volt, a világossága sem látszott és senki sem látta őket. Valami kis erdőféléhez értek. Tim itt megjelölt egy fát és attól hét lépésre elásta az aranyat tartalmazó cementzsákokat.

Seymour fellélegzett. — Most már csak az ásótól kell megszabadulni.

— Miért? — mondta Tim, — az ásó nem bizonyít semmit, ha egyebet nem találnak nálunk. És szükségünk is van az ásóra. Hát nem aranyat megyünk keresni? Mostantól kezdve aranyásók vagyunk...

3.

A folyó partján mentek előre a reggeli világosságban. Odaértek az egyik fakunyhóhoz, amit Seymour a multkor halászkunyhónak nézett. A bódé előtt egy férfi állt és dolgozott a vízben. A folyó medréből kővel, kavicssal, moszattal kevert sáros földet lapátolt egy hatalmas ládába. Nem lehetett még öreg ember, de borotvátlan, tús-kés arca idősebbnek mutatta a koránál. Magas, vízhatlan csizmában állt a vízben, mint a halászhalk és ingujban dolgozott. Mikor meglátta a közeledőket, megállt a munkában és leengedte az ásót.

— Halló — mondta Tim, — jó reggelt!

— Jó reggelt! — köszönt vissza az aranyosó és várta, hogy a jövevények mit akarnak?

De azok nem nyilatkoztak. Tim és Seymour csak álltak ott és nézték a folyót.

Az aranyosó meglátta Tim kezében az ásót: — Maguk is itt akarnak dolgozni? — kérdezte.

Tim bólintott. — Szeretnénk.

— Hát még nem mostak soha aranyat?

— Nem — vallotta be Seymour, —de megpróbálkozunk vele.

Az ember megvakarta a fejét. — Nem olyan mester-ség ez, mint régen. Kevés arany van már itten. Ez a munka alig hoz pár dollárt naponta. Hacsak különös szerencséje nincs az embernek...

Tim elvigyorodott: — Talán nekünk több szerencsénk lesz!

— Mindenki azt hiszi — mondta jóindulatúan az ember, mint aki ujoncokkal beszél és a kezét nyujtotta.

— Mark vagyok.

A jövevények is bemutatkoztak. Aztán Tim azt kérdezte Marktól: — Nézhetjük kissé, amig dolgozik?

— Miért ne? A folyó mindenkié — vont a fel Mark a vállát és folytatni kezdte munkáját.

A hatalmas ládát, amikor az megtelt, a folyó ágyából kiszedett földdel, egy másik ládához cipelte, amely vízszintesen állt négy lábon, mint egy asztal.

Seymour odaugrott és segített Marknak a nehéz ládát cipelni. Mark elfogadta a segítséget. A láda nehéz volt, a cipelés még két embernek is munkát adott, nemhogy egynek. Seymour csodálkozott magában, hogy Mark hogyan bírta eddig a munkát egyedül végezni?

A láda tartalmát befordították a vízszintesen álló ládába, melyben valami drótszűrő volt. A szűrő felfogta a kavicsot és a moszatot, csak a vizet és a sáros földet engedte át. Aztán a víz is kezdett kicsurogni a ládából. Pár perc múlva már csak iszap volt a láda fenekén. Mark ekkor egy darab éles bádoggal óvatosan kezdte összekaparni a láda fenekén maradt feketés iszapot és egy lábasba csapkodta. Mindig vékonyabbra kente szét, míg végül egész vékony rétegben maradt a lábas alján. Ekkor áttette az egészet valami tepsifélébe.

— Ezt most ki kell mosni és akkor lehet, hogy marad benne valami arany — mondta és a tepsi fölé hajolva,

óvatosan vizsgálgatta, hogy lát-e benne valami sárgás csillogást? Keveset láthatott, mert elégedetlenül rázta a fejét.

— Ebben bizony alig lesz egy dollár ára — jelentette ki — de hát ez már ilyen krajcáros munka.

— És nem talál néha nagyobb aranyrögöket? — kérdezte Tim.

— Akad, akad — mondta Mark, de nagyon ritkán.

Leguggolt a vízben és elkezdte mosni a tepsibe levő iszapot. A harmadik, vagy negyedik mosás után megcsillant végre a tepsi alján szétkent iszapban valami kis sárgás fény.

Mark ekkor kitette a napra száradni a tepsit, hogy az aranypor fölött a nedvesség elpárologjon.

Tim és Seymour hallgatagon nézték a műveletet. Már dél felé járt az idő, mikor Mark a megszáradt aranyport összekaparta a tepsi fenekéről. Kiteregette egy papirosra, aztán elővett egy üveget és betöltötte az aranyport. Az üveg alján már volt némi sárgás por, ehhez töltötte hozzá az új zsákmányt.

— Ez együtt körülbelül hat dollár értékű — mondta Mark, — nem sok, de a mai időkben ez is valami.

— Többet is kiszedhetnék az iszaphól, ha volna kis higanyom — tette hozzá később, — de nem jutok hozzá, hogy higanyt vegyek. Az embernek sok kiadása van...

— Mire van kiadása? — csodálkozott Seymour.

— Privát kiadások — mondta Mark. A menyasszonyom anyja beteg és sokba kerül az orvosság.

Most Tim csodálkozott el. — Menyasszonya van? — kérdezte Marktól.

Mark bólintott és előhuzta az óráját. — Louise nem sokára itt lesz. Ilyenkor szokott meglátogatni. Kis harapnivalót hoz...

Nyugat felé nézett, ahonnan egy templomtorony látszott. Ott valami falucska lehetett. A dülőuton egy leány közeledett. Városiasan volt öltözve, szerényen, de tisztán. Amikor közelebb ért, Tim észrevette azt is, hogy Louise nagyon csinos.

Szőke haja volt, amelynek ragyogását semmiféle kozmetikai szer nem fokozta: magától ragyogott úgy, mint a legtisztább arany, amit Mark valaha is kimosott a folyó medréből. Az orra körül néhány szeplőcske virított, de ez nem vont le semmit Louise szépségéből, csak még

jobban kiemelte bőrének fehérségét. Szőke hajával ellentétben a szeme sötétén fénylett és nedvesen pirosuló ajkai közül fehér fogai villogtak elő.

— Hogy van a mama? — kérdezte tőle Mark.

— Valamivel jobban — felelte Louise. — Használt kis-sé az orvosság, amit tegnap vettünk neki.

Átadta Marknak az ételt, amit a kosárban hozott s a szeme az idegenekre tévedt.

Tim bemutatkozott. — Tim vagyok, New-Yorkból...

— New Yorkból? — csodálkozott a lány és valami különös fény csillant meg a szemében. — New York borzasztó nagy város lehet. Még sosem voltam olyan nagy városban...

Tim mesélni kezdett New Yorkról, az óriási forgalomról, a színházakról, a Broadwayről, amelynek fénye éjjel is, nappal is világosságot áraszt. De nem sokáig mesélhetett, mert Mark megette az ebédet és visszaadta az edényt Louisenak.

— Köszönöm Louise. Mondd meg a mamának, hogy tiszteltetem és jobbulást kívánok...

Louise habozott egy pillanatig, hogy maradjon-e még, aztán elbucszott Marktól és kezét nyújtott Seymournak és Timnek. Megfordult és elsietett...

Tim utána nézett. — Gratulálok a menyasszonyához — mondta, — nagyon csinos lány...

— Igen — felelte Mark, — csak sok baj van az anyjával. Minden pénz rámegy a betegségére. Ha nem segíteném őket, talán már mind a ketten meghaltak volna. Azért is kezdtem el az aranymosást, hogy talán így több pénzhez jutok, mintha farmon dolgoznék. Csak nem volt szerencsém eddig...

— Dolgozzunk együtt — ajánlotta föl Tim. Talán hármasban jobban fog menni és több szerencsénk lesz. Nekünk annyival jobb, hogy nem kell szerszámot vennünk, magának pedig mindegy. Amit maga keres, az a magáé marad s amit mi találunk, abban is részesedik.

Mark gondolkodott egy pillanatig, aztán azt mondta: — Három ember többet tud csinálni, mint egy. Belemegyek...

Tim kezét nyújtott. — Akkor hát társak vagyunk.

— Mától kezdve társak vagyunk — felelte Mark ünnepélyes komolysággal.

Később, mikor Márk bement a kunyhóba, Seymour azt kérdezte barátjától.

— Csak nem fogunk felezni vele?

— Dehogya is — nevetett Tim, — majd itt-ott adunk kis részt a szegény ördögnek. Most már csak az a fontos, hogy az aranyat idehozzuk és ezt a pupákat eltávolítsuk valahogy, amíg mi az aranyat beolvasztjuk és összetörjük.

— Az a legkevesebb, majd csak megszabadulunk tőle egy napra. Beküldjük a városba valamit bevásárolni...

Az éjszaka közeledett.

Márk fát szedett össze és tüzet rakott a mezőn. Tim és Seymour is lefeküdt a tűz mellé. Csodálatosan csendes éjszaka borult fölējük.

Mind a három férfi a tűzbe bámult, álmodozva. Márk a lányról gondolkozott, Louiseről, aki valamikor felesége lesz. Seymour az aranyakról álmodozott, Tim pedig mind a kettőről: az aranyról és Louiseről...

4.

Tim másnap korán reggel azt mondta Seymournak:

— Az első dolog az, hogy idehozzuk az aranyat. Azt hiszem, okosabb, ha nappal hozom és egyedül, az nem kelt olyan feltűnést.

— Igazad van. Mit mondunk Marknak, hová még?

— Mondd neki, hogy megfájdult a fogam és be kellett mennem a városba a fogorvoshoz...

— Jó, majd megmondom neki, csak eredj!

Tim utnak indult. Csak estefelé jött meg.

— Hol van a zsák? — kérdezte suttogva Seymour.

— Itt van! Eldugtam a bokor alatt — sugta vissza Tim.

— Na, kihuzatta a fogát? — kérdezte Mark.

— Ki, az ördög vigye el — felelte Tim, megkinzott a disznó fogorvos...

Mark nem kérdezősködött többet. Nem volt jókedve, mert ma megint keveset hozott a munka. Pedig Seymour is segített neki. Talán, ha higanyal dolgoznának, akkor több aranyat lehetne a sárból kiválasztani...

— Majd kitalálunk valami okosabbat, mint a higany — biztatta Tim.

— Mit? — kérdezte Márk bambán.

— Még nem tudom — felelte Tim óvatosan, — de már töröm rajta a fejem...

— Ha ő töri a fejét — szólt közbe Seymour, — akkor abból biztosan valami hasznos dolog születik meg...

— Hát az bizony jó lenne — felelte Márk és nagyot sóhajtott. — Azután előadta, hogy délben megint itt volt Louise. És értesítette, hogy az anyja rosszabbul van. Az orvos megállapította, hogy nincs más segítség, csak az operáció. Ha elég pénze volna, akkor megfizetné az asszony operációját és az öreg vagy meggyógyulna, vagy meghalna, de mindenképen vége szakadna a dolognak. És Márk feleségül vehetné Louiset...

— Ne busuljon, — mondta neki Tim, — reméljük, hogy legközelebb szerencsénk lesz és találunk néhány aranyrögöt. Akkor aztán mindenre lesz pénz...

— Jó lenne — felelte Márk és szomorúan ásitott egyet. — Már késő van, ideje lenne lefeküdni. — Elővette az óráját és megnézte. — Fél tíz.

Az óra kicsuszott fáradt, kerges kezéből és leesett a földre. — Ejnye, — hajolt le ijedten — csak nem tört össze...

De bizony, az összetört, ha nem is egészen, de az üvege és a nagymutatója leesett.

— Ejnye, de sajnálom — sópánkodott Márk.

— Olyan drága óra volt? — kérdezte Seymour.

— Csak két dollárba került, de már nagyon megszoktam...

Gyufát gyújtott és úgy kezdte a sötétben keresgélni a földön a hiányzó részeket. Az üveget meg is találta, de a nagymutató nem került elő. Mintha csak elnyelte volna a föld...

— Annyi baj legyen! — vigasztalta Tim a szerencsétlen Markot, — minek itt nekünk tudni, hogy pontosan hány perc van? Az órát pedig a kismutató is megmondja.

— Ez igaz — hagyta helyben Márk és megvigasztalódva bement a kabinba. Tim és Seymour még kint maradtak kissé, hogy megbeszéljék a további teendőket.

— Helyezd biztonságba az aranyat — suttogta Seymour.

— Ne félj semmit. Éjszakára a fejem alá teszem és betakarom. Rajta fogok aludni.

— Helyes. Holnap pedig beküldjük Markot a városba bevásárolni. Annyi megbízást adunk neki, hogy ne jöheszen vissza estig. Azalatt beolvastjuk az arany egy részét.

Még tanácskoztak egy ideig, aztán ők is bementek a kabinba lefeküdni.

Másnap Tim azt mondta Marknak: — Ha rendesen akarunk dolgozni, akkor élelmet kell hozatni. Amig csak maga egyedül volt, addig elélt azon, amit a menyasszonya kihozott időnként. De most hárman vagyunk és nekünk is rendesen kell táplálkoznunk, hogy jó munkát végezhessünk. Adunk pénzt és menjen be a városba, bevásárolni mindenféle élelmet. Maga biztosan jobban tud bevásárolni, mint mi, akik idegenek vagyunk errefelé.

— Mit vegyek? — kérdezte Márk.

— Ami eláll — felelte Tim, — szalonnát, kolbászfélét, lisztet...

— Várjon, majd én megmondom, hogy mit vegyen — szólt közbe Seymour és egy papírra felírt egy sereg dolgot. Tekintélyes listát állított össze és átadott Marknak tíz dollárt.

— El fog tartani estig is, amig mindezt összevásárolom — vélekedett Mark és akkor mi lesz a munkával? Nem keresek semmit egész nap...

— Majd mi dolgozunk maga helyett — biztatta Tim. — Két ember több földet tud átlapátolni a szitán, mint egy.

— Az igaz — hagyta helybe Mark gyanutlanul.

Tim nevetni szeretett volna, Mark olyan együgyű arcot vágott.

— Csak menjen, menjen... Nem baj, akármilyen későn jön vissza...

Márk bucsut intett és nyugodtan elindult a város felé.

— Ettől megszabadultunk — mondta Seymour — most aztán munkához kell látnunk gyorsan... Rakjunk tüzet.

— Szamár vagy — mondta Tim, — az aranyat nem lehet megolvasztani nyitott tűzben. Olyasféle tűzhelyet kell felállítanunk, mint amilyen a kovácsműhelyekben van. Máskülönben nem tudunk akkora hőt fejleszteni, hogy az arany megolvadjon...

— Nincs faszenünk.

— Csinálunk. Azt könnyű csinálni. Nedves földből készítünk egy zárt kemencét és az alatt elégetjük a fát. Nem láttál még az erdőkben szénégetőket...?

— Dehogynem.

— Akkor rajta. Készítsd el a faszenet, azalatt én elkészítem a kovács-tűzhelyet. Van egy fujtatóm is, amit

utközben szereztem, mert anélkül nem lehet elég hőt fejleszteni...

— Honnan szerezted a fujtatót? — kérdezte Seymour, — loptad?

— Ne kérdezz ilyeneket — felelte Tim, — örülj neki, hogy megvan, ami kell...

Nekiláttak a munkának. Keményebb munka volt, mint gondolták. De délfelé már készen állt a kovácstűzhely. Tim valahonnan egy acéllemezt is szerzett, annak a közepét behorpasztotta egy hatalmas kődarabbal. Persze, az acéllemezt előbb vörös-forróvá kellett izzítani, hogy engedjen az ütéseknek és begömbölyödjék a közepén. Mikor ez megvolt, rátették a kovács-tűzre és rádobtak egy-két darab aranyat. Aztán elkezdték fujtatni...

Az arany megolvadt.

— Na most — vezényelte Tim — dobjunk hozzá egy kis földet is, majd meglátjuk, mi kerül ki belőle.

Egy diónagyságu, földdel kevert aranyrög került ki belőle. Tim olyan vidám lett, hogy ugrálni szeretett volna örömeiben.

— Na látod — mondta Seymournak, — találtunk egy gyönyörű aranyrögöt. Ez az aranyrög megér legalább negyven dollárt...

— Annyit az én számításom szerint is megér — nevetett Seymour — mert két huszdolláros aranyból készült.

Tim a falu felé nézett és meglökte a barátját. — Vigyázz! Louise jön...

— Nem szabad idejönnie, hogy meglássa, mit csinálunk — ijedezett Seymour.

— Ne félj, majd én szóval tartom — mondta nyugodtan Tim és a lány elé sietett.

Louise zavartan kérdezte — Hol van Mark?

— Elment a városba bevásárolni — felelte Tim barátságosan. Mit hozott, drága Louise? Ennivalót? Majd én megeszem Mark helyett...

Louise azonban nem nevetett a tréfán. Most, hogy egyedül volt Timmel, félelem és zavar látszott az arcán. Tim azonban hamar megtalálta a hangot, amivel megnyerhette a lány bizalmát.

Beszélni kezdett arról, hogy a mamát meg kell operálni és akkor rendbejön minden. Louise olyan szép lány, hogy ha nem itt élne, az Isten háta mögött, eldugva az

emberek elől, akkor ő maga is kereshetne annyi pénzt, hogy az anyján segíthetne.

— Erre már én is gondoltam — mondta Louise sóhajtván.

Tim megint New Yorkról kezdett beszélni. Louise felgyult szemmel hallgatta. Az arca kipirosodott. Határozottan szép volt.

Tim megfogta a kezét. — Luise, ha akarja, szívesen segítem, hogy elkerüljön New Yorkba...

— Miért tenné ezt? — rebegte Louise.

— Mert tetszik nekem — suttogta Tim, — szeretem magát!

— Nem szabad ezt mondani — sóhajtotta a lány. De nem vonta ki a kezét Tim kezéből...

Tim aztán még sokáig beszélt neki mindenféléről. Hogy New Yorkban van egy gazdag rokona, akivel összeveszett s azért nem tudott eddig az örökséghez hozzájutni. De most Louise kedvéért megszerzi, sok ezer dollárja lesz s akkor Louise is küldhet majd pénzt az anyjának, hogy megoperáltassa magát...

A lány kábultan hallgatta a hazugságokat. Gyanútlan, álmodozó természete volt, aki szívesen hallgatta Tim ravasz históriáit, mint a gyermek a meséket...

— De nem szabad ezekről senkinek sem beszélni, drágám — figyelmeztette Tim, — nehogy elmondja Marknak!

— Nem, nem — felelte Louise ijedten, — hogy mondhatnék ilyesmit Marknak. Ő meg se értené...

— Persze, hogy nem — mosolygott Tim. — Hát akkor jön majd velem New Yorkba...?

— Nem tudom — hebegte Louise.

Tim hirtelen átkarolta és meg akarta csókolni. De csak futólag érte el az ajkát, mire Louise lángvörösén, szégyenkezve kitépte magát a karjai közül. Futva indult visszafelé.

Tim utánanézett. — Kis ostoba, falusi liba — gondolta magában, — de azért helyes teremtés. Pár hónapig, amíg ki nem okosodik... New Yorkban, nagyon mulatságos lesz vele az élet...

Másnap reggel megint nagy tanácskozás folyt Tim és Seymour között.

— Hát ma hogy szabaduljunk meg Marktól?

— Megint be kell küldeni valamiért a városba.

— Attól félek, hogy gyanut fog.

— Annál rosszabb rá nézve.

— Mit értesz ez alatt? — kérdezte Seymour ijedten. Nagyon is jól tudta, hogy Tim mire gondol.

— Ha gyanut fog, majd elnémitjük!

— Akármít, csak nem ölni!... — ijedezett Seymour.

— Hát jobb, ha beszélni engedjük? A bankrablásért is lecsuknának mindkettőnket legalább tíz-tizenöt évre...

— Igazad van — mondta megtörtén Seymour, — de reméljük, hogy nem fog gyanakodni. Sokkal butább annál.

— Persze — mosolygott Tim, — tegnap is rögtön elhitte, mikor megmagyaráztuk neki, hogy mire kell a kovácstűzhely. Egyszerűen betesszük a sarat az acéltányér-ra és kiolvasztjuk belőle az aranyat. Így több aranyat kapunk, mintha higanyt használnánk...

— Még örült is neki!

Tim arca széles vigyorgásra huzódott.

— Láttad, hogy kidagadtak a szemei, mikor meglátta azt a negyven dolláros aranyrögöt? Azt hiszem, még soha életében nem látott ekkora darabot!

— Micsoda buta pofát vágott!

— Mit gondolsz? — kérdezte később Seymour a barátjától — meddig fog tartani, amíg az egészet megolvasztjuk.

— Bizony eltart egy hétig is — mondta Tim. Sajnos, ezekkel a szegényes eszközökkel nagyon lassan megy...

— Csak Mark ne vegyen észre semmit!

— Mondtam már, hogy ne tarts attól. Időnkint majd kap egy-egy kisebb aranyrögöt.

— Persze, nem is szabad neki sokat adni, nehogy gyanut fogjon.

Elhallgattak, mert Mark kijött a kabinból.

Tim azzal fogadta, hogy jó lenne, ha megint bemenne a városba. Még valamit kellene hozni.

— Micsodát? — kérdezte Mark kifejezéstelen arccal.

— Hm... — felelte Tim, — jó lenne innivaló is a száraz élelmiszerek mellé. Az ember nemcsak étellel él, hanem itallal is.

— Jó — mondta Mark. — Hozok pálinkát, erőt ad a munkához...

— Jól van, Mark! Hozzon pálinkát — sóhajtott Seymour.

Mark elmosolyodott, mire Tim is vigyorogni kezdett. — Jó fiu ez a Mark, csak bánni kell vele tudni, gondolta magában. Hangosan pedig azt mondta: — Ha már a városban jár, csináltassa meg az óráját is. Tétessen rá egy nagy mutatót. Az én költségemre. Kezd kissé szerencsésebben menni az aranyásás, hát illik, hogy egy rendes órája is legyen. Nem igaz?

— De igaz — hagyta helyben együgyű mosollyal Mark, — csak hogy az órásnál mindig várni kell s akkor megint este lesz, mire visszaérkezem...

— Nem baj — felelte Seymour — majd mi dolgozunk maga helyett.

— Köszönöm szépen — felelte Mark szinte alázatosan.

— Igaz, Mark — szólalt meg most Tim, — nem is kérdeztem tegnap, mi újság a városban? Hallott valami különösöt?

— Nem igen hallottam semmit — mondta Mark vontatottan, — a borbélynál ugyan beszélgettek mindenféleképp, de nem nagyon figyeltem oda.

— Mégis mit mondtak?

— Hogy egy farmon, Bradford közelében kétfejű borjú született... Colburnban egy ügyvéd agyonlőtte magát, Bradfordban kirabolták a megyei bankot és a város elhatározta, hogy új hidat építenek a folyón...

— Ne mondja — felelte Tim szórakozott arccal, — új hidat építenek? És kirabolták a bradfordi bankot?

— Ki bizony.

— Mennyit vittek el?

— Nem tudom, nem figyeltem oda, mikor mondták.

— És tudják, hogy kik követték el a rablást?

— Á, dehogy — legyintett Mark a kezével. — Buta itt a rendőrség! Azt se tudják, hogy hol keressék őket...

Cihelődni kezdett. — Na, megyek már, mert különben estére sem érek haza...

Tim utána nézett, aztán mikor eltűnt alakja a távolban, odafordult Seymourhoz. — Most aztán lássunk neki a munkának. Nincs ugyan veszély, de azért jobb lesz, ha minél előbb tulesünk rajta...

Délig sikerült mintegy száz darab aranyat beolvasztani és apróra törni. Délfelé megint megjelent Louise. Tim eléje ment az uton, amikor meglátta.

Louise most már nem volt annyira zavart. Bátrabban és nyugodtabban beszélgetett Timmel, sőt, mikor Tim megint arról kezdett beszélni, hogy szökjenek együtt New Yorkba, biztatóan mosolygott.

Tim jóleső melegséget érzett szétolvadni a mellében, s amikor Louise visszament, sokáig nézett utána. — Határozottan csinos... — gondolta magában.

Most már teljesen kész volt a tervével. Louiset meg fogja szöktetni és magával viszi az egész aranyat. Seymour csináljon, amit akar. Nem fogja följelenteni, mert akkor ő maga is bajba kerülne...

Esteledett, de Mark még mindig nem érkezett meg. Seymour eloltotta a tüzet, amiben az aranyat olvasztották: nem volt többé szükség rá. Készen volt a munka, az egész arany ott volt előttük, megolvasztva, apró, rögalaku darabokban...

— Na, most osszuk el — mondta Tim.

— Helyes. De hogyan?

Tanácskoztak egyideig, végül is úgy oldották meg a problémát, hogy egy villaalaku faág segítségével durva mérleget szerkesztettek. Az aranyat szemmérték szerint elosztották, két egyforma zsákba tették s aztán a rögtönzött mérleggel megállapították, hogy a két zsáknak egyforma súlya van-e?

Némi vitatkozás után megegyeztek.

— Most aztán ellógunk innen — mondta Seymour.

— Lassan a testtel — felelte Tim. — Nem kell sietni, azzal csak gyanút keltenénk. Pár napig még maradnunk kell. Egyelőre biztonságban vagyunk itt.

Tim nem azért mondta ezt, mintha a maga részéről csakhogy maradni akart volna. Ellenkezőleg: az volt a célja, hogy megszökik. Csakhogy a barátja nélkül akart megszökni, ellenben magával akarta vinni Seymour részét is a zsákmányból. Ehhez pedig idő és alkalom kellett. Ezért nyugtatta meg Seymourt, hogy egyelőre nem sietős a menekülés...

— Igazad van — mondta Seymour nyugodtan. — De hol rejtjük el addig az aranyat?

— A fekvőhelyünkön. A fejünk alá tesszük a zsákokat és betakarjuk valamivel...

Bevitték a zsákokat a kabinba és elrejtették a fekvőhelyükön. Seymour csinos párnát csinált az aranyzsákból és eligazította fölötte a takarót...

— Most aztán jöhet Mark... — mondta elégedetten.

De Mark még mindig nem jött.

— Kimegyek eléje — mondta Tim a barátjának, — te addig maradj itt... Őrizd az aranyunkat...!

Tim ezzel kiment a kabinból. De nem a Bradford felé vezető országutra ment ki, hanem az ösvényre tért, amely a falu felé vezetett...

Pár percnyi sietés után elérte a szélső házakat és egy kis kunyhó előtt megállt. Itt lakott Louise.

Tim a lány leírásából ráismert a házra. Benézett az ablakon, mely nem volt szorosan befüggönyözve. Láta Louise-t s látta az anyját is. A beteg asszony lehunytt szemmel feküdt az ágyban. Valószínűleg aludt.

Tim halkán megzörgette az ablakot.

Louise ijedten felrezzent, kinézett, majd rögtön kijött a ház elé. — Jaj, Istenem...

— Drága Louise — suttogta Tim — csak figyelmeztetni akartam, hogy legyen készen. Nemsokára elmegyünk... úgy, ahogy megbeszéltük. Hajnalban idejövök és kopogtatok majd az ablakon...

Louise a szívére szorította a kezét. Most még jobban meg volt ijedve. De Tim biztatta, hízelt, bátorító szavakat sugott a fülébe, úgy, hogy a lány megnyugodott kissé.

Tim aztán elbucszott és visszament a kunyhóba. Mark még mindig nem jött meg.

— Most menj te ki az országutra — mondta Tim a barátjának, — hátha jön már valahol...

— Jó — felelte Seymour és engedelmesen kiballagott a kunyhóból.

Tim utána nézett, amíg el nem takarták a bokrok, aztán visszament a kunyhóba.

Egyenesen Seymour fekvőhelyéhez ment és kivette onnan a zsák aranyat.

A tartalmát hozzáöntötte a saját aranyához. Mindezt lázas gyorsasággal csinálta, hogy kész legyen, mielőtt a barátja visszajön és meglepi. Seymour zsákjával a kabin mögé lopódzott és megtöltötte az üres zsákot földdel és kődarabokkal. Aztán visszatette Seymour feje alá és eligazította fölötte a takarót, úgy, ahogy volt...

— Holnapig nem veszi észre — gondolta magában, — hajnalban pedig ugyis továbbálllok...

6.

— Mark este érkezett meg.

— Hogy sikerült a mai munka? — kérdezte reménykedő arccal.

— Nem úgy, mint tegnap — felelte Tim savanyuan — csak tíz dollár ára aranyat találtunk...

— Hát — vonta fel a vállát Mark filozófikusan, — nem lehet az ember mindig egyformán szerencsés... De azért ez is elég jó eredmény. Ezt megünnepeljük. Itt a pálinka!

Odakinálta az italt Timnek és Seymournak. Felhajtottak egy-egy pohárkával. Mark arca pirosan ragyogott, ugylátszott, mintha ő már jóval előbb, — az úton is, kószolgatott volna az italból. Ezért nem is biztatták, hogy igyon velük is...

Timnek hirtelen úgy rémlett, hogy Mark csak teszi a részegséget és a szeme figyelmesen fürkészve csillogott feléje. Ugyanekkor azt is érezte, hogy valami szédület fogja el, mintha a világ forogni kezdene körülötte. Oldalt nézett és látta, hogy Seymour már kábult mozdulatlan-ságban fekszik a földön. Bizonyára a pálinkában volt valami kábítószert...

— Csak nem ez a gazember Mark...? villant át rémülten az agyán a szörnyű gyanu és fel akart ugrani, hogy rárohanjon a nyugodtan álló Markra. De lábai nem engedelmesskedtek, visszahanyatlott.

Mikor újra magához tért, érezte, hogy keze-lába meg van kötözve. Két idegen embert látott maga fölött állni. Az egyiknek puská volt a kezében. Mark észrevette, hogy Tim kinyitja a szemét és csodálkozva néz a puskás emberre, mintha kérdezné, hogy ki az?

— Ez a megyei sheriff — mutatta be Mark a puskás embert Timnek — a másik gentleman pedig a bradfordi rendőkapitány...

— Dehát hogyan...? — dadogta Tim.

— Nézze — mondta neki Mark nagyon értelmes hangon, mely éles ellentétben állt azzal az együgyű kifejezéssel, amit Tim azelőtt látott az arcán — nem akarom, hogy soká törje a fejét... Én már sok aranyrögöt láttam életemben, de olyan aranyat még nem láttam, amelyben

egy zsebóra nagymutatója lett volna. És éppen az én óráim nagymutatója. Rögtön sejtettem, hogy nem a természet olvasztotta bele...

— Az első perctől kezdve — folytatta Mark — gyanusnak találtam magukat, akik minden szakértelem nélkül akartak itt aranyat kutatni s olyan hallatlan szerencsével fogtak hozzá, hogy mindjárt egy negyven dolláros aranyrögöt találtak. Mikor aztán az aranyban megláttam az óráim nagymutatóját, rögtön tisztában voltam vele, hogy maguk olvasztották bele. Persze, nem szándékosan, hanem véletlenül, amikor hozzákeverték a földet, hogy olyan legyen, mint egy természetes aranyrög. Erre utána jártam a dolognak s amíg maguk aludtak, némi kis nyomozást végeztem. Nem is lepődtem meg, amikor mintegy huszezer dollár ára aranypénzre bukkantam, ami szintén beolvasztásra várt. Csak azért nem nyultam hozzá rögtön, mert nem akartam, hogy maguk gyanút fogjanak, mielőtt a sheriffel megbeszéltem a dolgot. Ennélfogva nagyon örültem, amikor ma ismét beküldtek a városba. Megbeszéltem az esetet a bradfordi rendőrkapitány urral is, aki azt tanácsolta, hogy kerüljünk el minden erőszakot. Minthogy maguk elszánt fickóknak látszottak, akik nem riadnak vissza attól sem, hogy a revolverükhöz nyuljanak, a rendőrkapitány ur azt ajánlotta, hogy kábítsam el és kötözzem meg magukat. Ha nem tekintettek volna engem olyan butának és ügyefogyottnak, nem ment volna olyan könnyen a dolog, de így — hál' Istennek — sikerült.

Tim kábultan, zavaros szemekkel meredt a beszélőre, s az izmai megfeszültek, mintha neki akarna ugrani a másik torkának. De mozdulni sem tudott. A szíjjak erősen tartották.

A rendőrkapitány odafordult Markhoz.

— Holnap felveheti a háromszáz dollár jutalmat, amit a bank tűzött ki a banditák fejére...

— Igen, uram — felelte Mark boldogan és körülnézett, mintha keresne valakit a szemével. Nem kellett soká keresnie. Louise ott állt a közelben.

Mark átölelte. — Hallod ezt, drágám?

— Hallom — mondta Louise szemlesütve.

— Tudod, ez mit jelent? Azt, hogy elvisszük édesanyádat New Yorkba, ahol meg fogják gyógyítani. És te is meglátod végre New Yorkot. Nem örülsz?

(Folytatása a 32. oldalon)

A kétbetűs mássalhangzók hol egy, hol két kockába irandók. Ezt csak akkor jelezzük, ha ugyanabban a meghatározásban mindkét eshetőség előfordul.

Vizszintes: 1. Vele kezdődik a modern csillagászat, 10. Lásd 12. 11. Vissza: ezen a néven két csillagesoport van: nagy és kicsi, 12. folytatva 10. Ókori csillagász, akinek a naprendszeréről alkotott téves „világrendjét” a középkor végéig érvényesnek tartották, 14. Vigyázott(rá), 15...e, ez is tojás, 16. folyt, 17. függ. Nagyfényű csillag, az utolsó kétbetűs mássalh. főlőslegesen kettőzve, 18. Folyó Svájcban, 19. LK, 20. Sivalkodik, 22. LS, 23. Kápráztató (művész), 25. Cs..., szárnyas, 27. Juhakol, 29. A 11. két csillagzatából az egyik népiesen, 32. K-val a végén: szín, 33. L..., e, Pillangó, 34. Tarka, 37. A fog ágya, 39. Beszél a kecske, 40. Idegenből jött, összetett szavakban: kettő, 41. folyt. 42. függ. Busul, S=T, 43. Nem, latinul, 44...berg hegység Ausztriában, 45. Szellemi képességed, 47. Utolsó betűjét kettőzve: rostélyos, angolul; Középeurópában bár, mulató, 48...lis, valószerűtlen, 50. Pl...., bolygó, 51. Ilyen csillag is van.

Függőleges: 1. Két nagy név: a) Csillagász, nevében a 3-ik betű főlőslegesen kettőzve, b) Ő bizonyította be először (asztán visszavonta), hogy a Föld kering a Nap körül, 2 űstökös, németül (a régi magyarok is így hívták). Keverve, 3. Vissza: két szó: a) Állóviz, b) hibátlan, 4. Viszsa: ...s, vérbetegség, 5. RS, 6. Kétbetűs, német magánh. 7. folyt. 14. vizsz. a 4-ik betűt átugorva: hányadrész (amennyi valakire esik), 8. R-rel a végén: belsőség, 9. Céltalanul járkál, 11a. Két csillag: a) ezzel foglalkozik legtöbbször a fantázia, b) Földünkkel kapcsolatban a legfontosabb kis állócsillag I=G, 13. Nem nagy teljesítményű csillagvizsgáló távcső, 16. Arabnép, 17. Lásd 16. vizsz. 20...v, sportol, 21...m, törzsjel (primitív népeknél), 23. Bolygó, azonos az 51-ikkel, 24. Rövid kabát, az utolsóelőtti sorban végződik, 26. Rövid ucca, 28. Azonos nyelvet beszélő tömeg, 30. Elem, C=K, 31. Z..... lukas aszfalton a kerék, 35. R..., semmi franciául, 36. NG, 38. Vissza: korszak, 46. Vissza: ...d ide, hadd ott, 47. GNN, 49. Meg van lepve, (szinpadias), 50. V. élelmiszer.

ckába
meg-

t, 10.
van:
nek a
épkor
...e,
utol-
Folyó
asztató
. két
szin,
. Be-
kban:
tinul,
éged,
özép-
50.

en a
elő-
örül,
ke-
Visz-
gánh.
részt
g, 9.
közik
leg-
jesit-
16.
pek-
az
onos
ukas
NG,
47.
ster,

1	2	3	4	5		6	7	8	9	
10						11				11a
12				13		14				
15				16		17		18		
19			20				21		22	
		23						24		
25	26				27				28	
29			30	31						
32								33		
		34				35	36			
37	38		39						40	
41		42		43				44		
45			46				47			
48				49		50				
	51									

A 24-ik keresztrejtvény megfejtése:

Vízszintes: 1. Montgomery, 15. Trója, 27. Robespierre, 33. folyt. 42. Metternich, 46. Terra, 49. Nagy Sándor.

Függőleges: 1. Maraton, Rigómező, 5. Október, Pitt, 10a. A lipcei csata, 14. Danton, 16. Nádor, 24. Bersten, 32. Nelson, 34. Josua.

— De örülök — mondta Louise és egy könnyet morzsolt szét a szemében.

— Miért sírsz, drágám? — kérdezte Mark.

Louise nem felelt. E pillanatban maga sem tudta. A szíve fájt kicsit, sajnálta a megkötözött fiút, aki bankot rabolt, hazudott, de azért olyan szépen tudott beszéni...

Aztán örült is kissé, hogy nem kellett csálnia, hazudnia, nem kellett elhagynia a becsületes Markot és mégis teljesedik minden, amit a sorstól kívánt...

— Miért sírsz drágám? — kérdezte Mark újra.

Louise odasimult a mellére.

— Mert olyan boldog vagyok...

V É G E .

J ö v ő h é t e n :

Tabi László: K I C S A L T I T T ?

First Edition Copyright by Világvárosi Regények,

Budapest, 1937. Minden jog fentartva.

Second Edition Allschwil, 1959. All rights reserved.

Megjelenik minden héten csütörtökön!

Megrendelhető:

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK KIADÓHIVATALA

SCHWEIZ, ALLSCHWIL, Basel L. Postfach: 27.

mor-

a. A
nkot
ni...
dnia,
elje-

Mi ujság otthon
Mi ujság a világban
Mi ujság a sportban

1276

04 21.043

Magyar Híradó

Független hetilap

Kérjen mutatóványszámmal
Wien, I., Presse-Haus

válaszol

Megjelent!

*Világsikerre számottartható magyar
könyvujdonság!*

Hans Possendorf:

EGY SZEZON MONTE-CARLÓBAN
(A rulett szerelmesei)

200 oldal, 11.5×17 cm méretben,
fényezett borítólap, fűzve.

Ara: 1.— US. Dollár,
vagy ennek megfelelő valuta.

„VILAGVÁROSI REGÉNYEK” előfizetőinek
Sfr. 3.80,

— vagy ennek megfelelő valuta.

Megrendelhető azonnal. Európában utánvétellel,
vagy a pénz előzetes befizetése mellett, — Ten-
gerentúlra csak az ellenérték előzetes befizetése
mellett.

Portókötséget nem számítunk fel!

Megrendelhető bármelyik magyarnyelvű köny-
veket árusító könyvkereskedésben, — vagy
SZERDAY & CO. MAGYAR KÖNYVKIADÓ,
Allschwil, Postfach: 27. Schweiz.

1970 NOV 19

